

Γραπτή Εργασία Αξιολόγησης στο Ισπανικό Τουριστικό Δίκαιο

Εισηγητής: Αντώνιος
Μανιάτης

Κλινάκη Μαρία, 13023

A. Πώς χαρακτηρίζεται η Ελένη αν εξωθήθηκε εκ των πραγμάτων να επισκεφθεί την Ισπανία αντί της παραδοσιακής της τάσης να επισκέπτεται την Αίγυπτο; Προσεγγίστε κριτικά αυτό το χαρακτηρισμό, από τη σκοπιά του Τουριστικού Δικαίου και του Δικαίου του Καταναλωτή.

Εάν η Ελένη εξωθήθηκε εκ των πραγμάτων να επισκεφθεί την Ισπανία αντί της παραδοσιακής της τάσης να επισκέπτεται την Αίγυπτο, ονομάζεται δανεική ή δάνεια τουρίστρια. Ο όρος αυτός δηλώνει ότι η Ελένη αναγκάστηκε να αλλάξει την τάση που είχε να επισκεφθεί την Αίγυπτο λόγω κάποιων εξωτερικών παραγόντων, πχ τρομοκρατικές ενέργειες, πόλεμοι, κοκ.

Γίνεται λόγος στο πλαίσιο οικονομικών αναλύσεων για τουρίστες τους οποίους έχει «δανειστεί» κατά τα τελευταία έτη η Ισπανία από προορισμούς που αντιμετωπίζουν συγκρούσεις ή αναταραχές, όπως η Τουρκία και η Αίγυπτος, χώρες που αποτελούν ισχυρούς ανταγωνιστές της Ισπανίας στον τομέα του Ηλίου και της Θάλασσας.

B. Ποιες δυσκολίες ενδέχεται να αντιμετωπίσει στη διαμονή της στο κέντρο της Βαρκελώνης;

Τα τελευταία χρόνια στην Ισπανία, παρατηρείται έντονος κορεσμός λόγω των συνεχώς αυξανόμενων εισροών τουριστών. Τρανό παράδειγμα του συγκεκριμένου φαινομένου αποτελεί η περιοχή Ramblas, δημοφιλής συνοικία της Βαρκελώνης, όπου διαβιούν 100 κάτοικοι τη στιγμή που ο ομώνυμος δρόμος δέχεται όχι λιγότερο από 100 εκατομμύρια επισκέπτες ετησίως.

Αυτή η σύγκριση αξιολογείται ως πλήρως δυσανάλογη και αδιαχείριστη. Θα μπορούσε να προστεθεί και το ζήτημα της τρομοκρατικής επίθεσης που έλαβε χώρα στην κεντρική τουριστική λεωφόρο Las Ramblas, σε εποχή αιχμής για το διεθνή τουρισμό, τον Αύγουστο 2017. Το φαινόμενο του τουρισμού αμφίβολης βιωσιμότητας δεν είναι αποκλειστικά ισπανικό ούτε νέο.

Κατά τον Πρόεδρο της ένωσης των ιδιοκτητών τουριστικών διαμερισμάτων στη Βαρκελώνη Aparatur, το μέτρο συνιστά ένα μεγάλο

βήμα για τα τουριστικά διαμερίσματα και εξομοιώνει αυτόν τον τομέα με τον ξενοδοχειακό από πολλές απόψεις. Αφενός, το μέτρο επιτρέπει να υπολογιστούν οι διαστάσεις του τομέα, με πραγματικά νούμερα του εμπορίου. Αφετέρου, θέτει τέρμα στον αθέμιτο ανταγωνισμό που εκθέτει όλες τις ιδιοκτησίες. Συνιστά επομένως ένα οριστικό βήμα προς την πλήρη επαγγελματοποίηση και ωριμότητα του τομέα της τουριστικής κατοικίας.

Γ. Επισκεπτόμενη τη Μαδρίτη, ποιες δυσκολίες ενδέχεται να αντιμετωπίσει, ιδίως αν επιλέξει να καταλύσει σε τουριστική κατοικία;

Το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής και γενικότερα της υποβάθμισης του περιβάλλοντος είναι σημαντικό και στην περίπτωση της Ισπανίας. Είναι χαρακτηριστικό το παράδειγμα της πόλης της Μαδρίτης, η οποία έχει πληγεί σε τέτοιο βαθμό από την παρατεταμένη ξηρασία που συνιστάται στους τουρίστες να κάνουν λελογισμένη χρήση των πετσετών στα ξενοδοχεία και γίνεται οικονομία ακόμη και στη χρήση κεντρικών συντριβανιών.

Εντοπίζεται ένα ενδημικό πρόβλημα στην περιοχή του Κέντρου της πόλης της Μαδρίτης, με τη λειτουργία των τουριστικών διαμερισμάτων. Κάτοικοι του ιστορικού θύλακα καταγγέλλουν ότι υπάρχει εντονότατη «μαύρη αγορά» στην περιοχή αυτή, με τα αδήλωτα ακίνητα να είναι πάνω από πενταπλάσια από τα δηλωμένα. Πάντως, είναι αξιοσημείωτη η παρατεταμένη δυστοκία της Αυτόνομης Κοινότητας της Μαδρίτης να θέσει κανόνες που να τροποποιούν το διάταγμα 79/2014, με το οποίο ρυθμίζονται τα τουριστικά διαμερίσματα στην περιοχή αυτή.

Το σχέδιο διατάγματος γνωστοποιήθηκε στις 27 Ιουνίου 2017 και μεταξύ άλλων προβλέπει το δικαίωμα των ενοίκων μίας πολυκατοικίας να προβλέπουν στα καταστατικά της συνιδιοκτησίας ότι δεν επιτρέπεται αυτή η δραστηριότητα, με τον ίδιο τρόπο που τίθενται περιορισμοί με απόφαση της πλειοψηφίας για άλλα θέματα όπως το επιτρεπτό του ποδοσφαίρου ή το ωράριο της πισίνας. Μέχρι την προσπάθεια εισαγωγής αυτής της νέας ρύθμισης, το προβλεπόμενο ήταν ότι απαιτείται παμπσηφία όλων των ενοίκων για να γίνει δυνατό να εμποδιστούν τέτοιες πρακτικές. Επιπλέον, πρόθεση του συντάκτη του σχεδίου ήταν να επιτευχθεί συμμόρφωση με τις πρόσφατες δικαστικές

αποφάσεις που αφορούν τις τουριστικές κατοικίες. Επιχειρείται δηλαδή να περιοριστεί η απαίτηση η σύμβαση να διαρκεί για ένα χρονικό διάστημα κατώτερο των 5 ημερών, πράγμα που δήλωσε παράνομο το Ανώτατο Δικαστήριο της Μαδρίτης, και επίσης η ελάχιστη προθεσμία που απαιτούνται για την άσκηση της τουριστικής δραστηριότητας.

Ειδικότερα, στην απόφαση του 292/2016, το δικαστήριο έκρινε ότι η διάταξη του άρθρου 17.3 του διατάγματος 79/2014 για πενθήμερη το πολύ διάρκεια των συμβάσεων τουριστικής μίσθωσης κατοικιών είναι ένας περιορισμός που δεν μπορεί να δικαιολογηθεί ούτε στη βάση της προστασίας του χρήστη (τουρίστα) ούτε για την καταπολέμηση της φορολογικής αδιαφάνειας. Επιπλέον, το επιχείρημα που προβλήθηκε από τη Δημόσια Διοίκηση, στο πλαίσιο αυτής της δίκης, ότι η επίδικη ρύθμιση είναι παρόμοια με εκείνες άλλων χωρών και πόλεων του κόσμου, όπως της Νέας Υόρκης και του Σαν Φρανσίσκο, με σκοπό να επιχειρηθεί η εναρμόνιση των δικαιωμάτων των άλλων χρηστών της πολυκατοικίας με την επιχειρηματική ελευθερία, δεν κρίθηκε πειστικό. Είναι σε αυτό το σημείο αξιοσημείωτο ότι από τα ελαττώματα που προσάπτονται στους εκπροσώπους της θεωρίας της επιστήμης του δικαίου είναι η τάση κατάτμησης του νομικού κόσμου. Προκειμένου για την προστασία και την υπεράσπιση του καταναλωτή, είναι ενδεικτική του πολύπλοκου και πολυεδρικού χαρακτήρα του φαινομένου η απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Ισπανίας 71 της 30ης Νοεμβρίου 1982. Το δικαστήριο κάνει λόγο για το «διακλαδικό ή πολυκλαδικό χαρακτήρα του κανονιστικού συνόλου που, χωρίς ακριβή περιγράμματα, έχει ως αντικείμενο την προστασία του καταναλωτή».

Δεδομένου ότι η προστασία του καταναλωτή και του χρήστη είναι ένας από τους κεντρικούς άξονες του Τουριστικού Δικαίου, δεν πρέπει να προκαλεί έκπληξη ο διακλαδικός χαρακτήρας αυτής της πανεπιστημιακής θεματικής, που δεν βολεύεται και δεν προσαρμόζεται στην κατανομή των διαφόρων τμημάτων της νομικής μεταξύ των διαφόρων περιοχών του επιστητού οι οποίες υπάρχουν στα πανεπιστήμια.

Δ. Επισκεπτόμενη τη Μαγιόρκα, ποιες δυσκολίες ενδέχεται να αντιμετωπίσει;

Στο οικείο νησί της Μαγιόρκα, που δέχεται ετησίως 12.000.000 επισκέψεις ενώ έχει έκταση ίση με εκείνη της Εύβοιας, τα περιβαλλοντικά προβλήματα υπήρξαν πολλά. Ο ομώνυμος δήμος αντιμετωπίζει το

πρόβλημα της ανανέωσης του ξενοδοχειακού αποθέματος λαμβάνοντας διάφορα μέτρα, όπως την επιδότηση για την «απόσυρση» παλαιών κτιρίων.

Η Μαγιόρκα των 54 δήμων πασχίζει την τελευταία δεκαετία να αντιμετωπίσει το πλήθος των περιβαλλοντικών προβλημάτων που δημιουργεί η τεράστια τουριστική ανάπτυξη, από τα απορρίμματα και τα λύματα έως την καταστροφή του τοπίου στις παραλιακές περιοχές.

Σύμφωνα με τα παραπάνω λοιπόν, εάν η Ελένη αποφασίσει να επισκεφθεί τη Μαγιόρκα, μπορεί να αντιμετωπίσει κάποια σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα, τα οποία ποικίλουν από την καταστροφή του τοπίου σε παραλιακές περιοχές, μέχρι τα αυξημένα λύματα τα οποία ο δήμος της Μαγιόρκα προσπαθεί να διαχειριστεί με καινοτόμους τρόπους.

Ε. Επισκεπτόμενη την Τενερίφη, υπάρχει καρναβάλι για να λάβει μέρος; Ποια υπήρξε η σχέση του πολιτικού καθεστώτος του Φράνκο με τον τουρισμό στην Ισπανία;

Το καρναβάλι το οποίο διεξάγεται πέρα από την κλασική Ισπανία, στην Τενερίφη, έχει μία αίγλη που υπερβαίνει το στενό πλαίσιο της Ισπανίας. Το έθιμο αυτό έχει τις ρίζες του στα 1700. Οι Ισπανοί κατακτητές, οι οποίοι έφθασαν στο νησί αυτό περίπου στα μισά του δέκατου πέμπτου αιώνα, έφεραν μαζί τους πολλές εορταστικές παραδόσεις που λάμβαναν χώρα σε όλες τις αποικίες του ισπανικού Στέμματος. Το καρναβαλικό πνεύμα επωφελήθηκε επομένως από το ευνοϊκό έδαφος που βρήκε για να εγκατασταθεί.

Οι χοροί και οι εορτασμοί των Μασκών (που οφείλουν την ονομασία τους στο γεγονός ότι οι γυναίκες προσέρχονταν στις εορτές με καλυμμένη την κεφαλή) για αυτό το λόγο απαγορεύθηκαν στους δρόμους της πόλης. Εξάλλου, το καρναβάλι αποτέλεσε αντικείμενο απαγόρευσης μετά την πτώση της Δεύτερης Δημοκρατίας και την έναρξη του ισπανικού εμφυλίου πολέμου, έως και τη δεκαετία του 1970. Από το 1945 και μετά, οι κάτοικοι το διοργάνωναν λαθραία, στο καταφύγιο των οικιών τους.

Το καρναβάλι του λαού απαγορεύθηκε από το καθεστώς του Φράνκο, το οποίο όμως ουσιαστικά το νομιμοποίησε αρκετά αργότερα, επειδή εκτιμήθηκε ότι θα ήταν επωφελές για την τουριστική ανάπτυξη. Το

αυταρχικό καθεστώς της Ισπανίας αποφάσισε και έθεσε σε εφαρμογή το σχέδιο να βασιστεί η εθνική οικονομία της Ισπανίας στον τουρισμό, σε συνδυασμό με το μέτρο της υποτίμησης του εθνικού νομίσματος της πεσέτας. Ωστόσο, η μεγάλη εισροή τουριστών, ιδίως από δημοκρατικά κράτη της Βορείου Ευρώπης, εμμέσως πλην σαφώς υπονόμει τη σταθερότητα του πολιτικού καθεστώτος, εφόσον οι Ισπανοί έρχονταν σε επαφή με τη φιλελεύθερη κουλτούρα των αλλοδαπών φιλοξενουμένων...

Μόλις το 1965, όταν οι χειμερινοί εορτασμοί κηρύχθηκαν ως εθνικού τουριστικού ενδιαφέροντος, το καρναβάλι μπόρεσε να αναβιώσει υπό το διφορούμενο όνομα των «εορτασμών». Τέλος, το 1976, αγνοώντας τις λογοκρισίες της εποχής του καθεστώτος του Φράνκο, οι «εορτασμοί» μπόρεσαν να βρουν το αξιοπρεπές όνομα του καρναβαλιού.

Από το 1980 και μετά, το καρναβάλι της Τενερίφης έχει αποκτήσει διεθνή φήμη σε σημείο να θεωρείται ως το σημαντικότερο παγκοσμίως, μετά από εκείνα του Ρίο ντε Τζανέιρο και της Βενετίας. Συνεπώς, ο τουρισμός, ιδιαίτερα ο διεθνής, διαθέτει μία απελευθερωτική και κατ' επέκταση νομιμοποιητική δύναμη, η οποία εκδημοκρατίζει την αναψυχή και τον πολιτισμό.

Βιβιογραφία

- Σημειώσεις στο Ισπανικό Τουριστικό Δίκαιο – Αντώνιος Μανιάτης
- <http://www.kathimerini.gr/908318/gallery/oikonomia/die8nhs-oikonomia/aporrismata-kan-to-opws-h-magiorka>